

Hors d'Oeuvres

Nastavnik:

dr Nikola Vuksanović, docent

1

Hors d'Oeuvres

"appetizer" označava obrok odnosno predjelo i može biti hladno ili toplo,

jela koja se poslužuju na prijemima i koktelima nazivaju se *"hors d'oeuvres"*.

U nekim regionima, međutim, termini se koriste kao sinonimi.

2

Hladna predjela

- predstavljaju male pripremljene zalogaje koji se serviraju pre glavnog jela,
- mnogi ih još nazivaju **zakuske**,
- predjela treba da odgovaraju sledećim kriterijumima:
  - da povoljno utiču na goste,
  - da bude u savršenom skladu sa narednim jelom,
  - da otvara apetit,
  - da doprinese strpljivosti zvanica,
  - da dozvoli da se posluživanje rentabilno koristi.

3

- gotovo od **svake namirnice** možemo proizvoditi **hladno predjelo**,
- ime **uglavnom dobija po namirnici koje preovlađuje**,
- **isto predjelo uvek u novom obliku** - prezentaciji možemo pripremiti što zavisi **od veština kuvara**,
- bez obzira od čega su pripremljena hladna predjela, **ona su uvod u ručak ili večeru**,

4

- gastronomi pod hladnom kuhinjom podrazumevaju sva jela koja se **poslužuju hladna**, tj. mogu **preprijeti unapred**,
- njihova je prednost u tome što se odjednom **može poslužiti veći broj gostiju**,
- **sva hladna predjela** mogu se pripremati i prezentovati **na bife stolovima ili salat barove**, a isto tako mogu biti **kao obrok predjelo ili salate**.

5

svako hladno predjelo trebalo bi da bude stručno i pravilno pripremljeno, što znači da treba biti:

1. **nezasito, lagano i ukusno pripremljeno**,
2. **umereno začinjeno**,
3. **skladno posluženo i decentno ukrašeno**,
4. **harmoničnih boja**,
5. **prezentovano i posluženo hladno**.

6

Hladna predjela od:

- povrća,
- mesa,
- jaja,
- riba, rakova, školjki i glavonožaca.

7

Hladna predjela od povrća

- **Antipasti** je popularno hladno predjelo koje potiče iz Italije. Priprema se metodom toplotne obrade – grilovanjem, a konzumira se hladno. Normativ za 40 osoba: 1 kg plavog patlidžana, 1 kg zelene tikvice, 500 g paprike babure – crvene, 500 g paprike babure – žute, 80 kom crnih maslina, 200 g parmezan sira; marinada za povrće: 200 ml maslinovog ulja, 100 ml sirćeta, 5 g belog luka, so, biber i origano; bruskete: 1 baget kifla; nadev za bruskete: 400 g mocarele, 400 g paradajza, 100 ml maslinovog ulja, 40 g bosiljka, 20 g belog luka i so; za serviranje: 200 g salate lolo rosso, 400 g rukola salate.

8

Hladna predjela od mesa (suvomesnatih proizvoda, pečenog i sirovog mesa)

- koriste se razni delovi govedine, junetine, svinjetine, peradi i divljači,
- pripravljena od raznih kobasica, usoljenih proizvoda, komada sušenog mesa i sl.,
- prilikom pripreme treba voditi računa na koji način se mehanički obrađuju (način sečenja).

9

Hladno predjelo od suvomesnatog proizvoda "Tete de moine"

10

Hladno predjelo od sirovog mesa

Karpačo (*Carpaccia*) je međunarodni naziv za tipično italijansko hladno predjelo od sirovog mesa ili riba, sečeno na tanke listiće (do 2 mm najviše). Ime se prvi put pominje u Veneciji 1950. godine, u vreme izložbe posvećene venecijanskom slikaru Vittore Carpaccio-u.

11

Hladna predjela od jaja

- mogu biti jaja sa majonezom, punjena jaja, obložena jaja, jaja na salatama, jaja u hladnim sosovima, poširana jaja, jaja u želeu i dr.
- uvek se poslužuju dekorisana, da bi izgledala što primamljivije,
- ako se pune nekim od nadeva, moraju da se šemiziraju aspikom (jaja oksidiraju),
- nadevi za punjena jaja mogu biti različita i po njima jela od jaja najčešće i dobijaju naziv.

12

Hladna predjela od riba, rakova, školjki i glavonožaca

- u rukama spretnog kuvara riba i plodovi mora mogu postati neiscrpan izvor za pripremu hladnih predjela,
- hladna predjela od riba i plodova mora mogu se podeliti na:
  - hladna predjela od riba,
  - hladna predjela od rakova,
  - hladna predjela od školjki,
  - hladna predjela od glavonožaca.

13

Hladna predjela od riba

- za proizvodnju hladnih predjela od riba može se koristiti **marinirana sveža riba** kao „carpaccio“,
- zatim **kao tartar, kuvana u komadu ili mus od kuvane ribe** a zatim želirana u formi ili šemizirana,
- možemo pripremati **riblje paštete, galantine, tarine, itd.**

14

15

Tartar od svežeg i dimljenog lososa

16

Hladna predjela od rakova

- za proizvodnju hladnih predjela od rakova upotrebljavaju se:
  - **dugorepi rakovi**: hlap, jastog, škamp, kozica i potočni rak,
  - **kratkorepi**: rakovica, kosmej i račnjak.
- zbog svog **atraktivnog izgleda hlap i jastog** vrlo su često i deo hladnih stolova,
- **manji rakovi** često su sastavni deo raznih **salata ili koktel predjela**.

17

Hladno predjelo od kozica „Koktel“. Normativ za 40 osoba: 2.2 kg kozica, 400 g jabuka (konkase), 60 g luka kozjaka, 200 g kiselih krastavaca (konkase), 500 ml koktel dresinga, 20 g seckane mirođije, 1 kg salate Iceberg (chifonade); za serviranje: 300 g paradajza, 300 g limuna, 100 g salate lollo rosso, po porciji potrebno je: kolut jajeta, crna maslina i trougao tosta.

18

Hladna predjela od školjki

- za proizvodnju hladnih predjela od školjki koriste se sledeće školjke: kamenica, dagnja, prstac, kapica i rumenka,
- vrlo je važno da su plodovi mora sveži kada se kupuju a školjke moraju biti zatvorene,
- one su veoma osetljiva namirnica i ako se ne tretiraju dovoljno toplotnom obradom, tj. ako se konzumiraju sveže mora se voditi računa iz kojih voda potiču.

Kamenice na ledu

19

Hladna predjela od glavonožaca

- za proizvodnju hladnih predjela od glavonožaca najčešće se koriste **hobotnice, sipe i lignji**,
- takođe, u **raznim kombinacijama i salatama** koja zavisi od kreativnosti i veštine kuvara.

20

21

Topla predjela

- *podrazumevaju se manji, lakši probavljivi, obroci koji su u sastavu menija kao samostalan gang,*
- priprema toplih predjela se bazira na povrću, siru, mesu, jajima a veoma često i testu u kombinaciji sa raznim nadevima i sosovima,
- velika je sličnost između toplih predjela i toplih međujela, a razlika je u normativu.

22

- obzirom na osnovnu namirnicu od koje se pripremaju topla predjela, mogu se podeliti na topla predjela od povrća i gljiva, testenina, pirinča, mesa, predjela od riba, rakova, školjki i glavonožaca, odnosno na topla predjela od jaja.
- način posluživanja toplih predjela često zavisi od jela, npr. špageti, špargli, riba, kajgana i sl.

Topla predjela od povrća i gljiva

- povrće poput tikvica, patlidžana, paprika, gljiva, paradajza i dr. može se pripremati na bezbroj načina,
- **prema metodi toplotne obrade**, topla predjela od povrća i gljiva dele se na:
  - predjela od kivanog povrća,
  - predjela od pohovang povrća,
  - predjela od punjenog povrća,
  - predjela od zapečenog povrća,
  - predjela od pečenog povrća,
  - predjela od gljiva.

23

Topla predjela od kivanog povrća

- najčešće su nesamostalno jelo u grupi priloga, variva i garnitura;
- kao predjela su samostalna jela koja se najčešće poslužuju uz sosove (Holandski sos ili sosove na bazi pavlaka).

24

Špargle sa Holandskim sosom

25

Topla predjela od pohovanog povrća

- mogu se pripremati na sledeće načine: bečki, pariski, engleski i orli način;
- navedeni načini su najčešće ``suva`` i nisu kompletna, tako da se uz njih poslužuju razni hladni i topli sosovi;
- najčešće se pohuju tikvice, patlidžan, koren celera i peršuna, karfiola, itd.

26

Tikvice na pariski način

27

Topla predjela od punjenog povrća

- mogu se puniti: kupus, kelj, salata, artičoka, luk, komorač, krompir, celer, tikvice i gljive koje imaju veliku "kapu".
- najčešće se peče u rerni ili zapeče sa dodatkom sosova (bešamel, rojal masa i sl.);
- može se pržiti u dobokoj masnoći ili kuvati u sosu (punjena paprika, sarma).

28

29

Povrće možemo podeliti na dve grupe s obzirom na način na koji se puni:

1. povrće iz kog se vadi meso – unutrašnjost (krompir, luk, tikvice, patlidžan i paradajz),
2. povrće koje se puni (salate, atričoke, kelj, celer, itd).

30

Artičoka sa crvenim vinom

Topla predjela od zapečenog povrća

- ✓ gratinirati ili zapeći mogu se razna povrća (omekšati - pripremiti blanširanjem, pečenjem ili dinstanjem);
- ✓ začinjeno povrće se stavlja u posudu, a zatim se prelije određenim sosom (najčešće sosom od sira – Mornay sos) i stavlja u salamander ili peć;
- ✓ često se zapečena jela poslužuju u posudama u kojoj su i zgotovljena pa na takav način zadržavaju svoj izgled, oblik i potrebnu boju.

31

Zapečene špargle

32

Topla predjela od pečenog povrća

- može se zgotovljivati **pečenjem u pećnici ili na žaru (grilovati)**;
- da bi predjelo bila što ukusnije i potpunije, **poslužuju se uz razne sosove**;
- **najčešće povrće koje se peče (u peći ili na žaru)** su: tikvice, paprika, patlidžan, gljive, itd.

33

Topla predjela od gljiva

- postoje razne jestive gljive koje se koriste kao namirnice;
- može se zgotoviti na skoro **sve načine metodom toplotne obrade**;
- gljive, kao topla predjela, pojavljuju se u vidu sledećih proizvoda: **smrčak na orli način, šampinjoni na žaru, pohovani vrganji, lisičarke sa jajima i mnoga druga jela od gljiva.**

34

Punjeni šampinjoni sa feta sirom na bečki način

35

Topla predjela od testenine - testa

Topla predjela od testenine prema vrsti testa od kojih se pripremaju delimo na:

- topla predjela od **testenine proizvedene u industriji**,
- topla predjela od **domaćeg testa**,
- topla predjela od **hrskavog testa**,
- topla predjela od **prhkog testa**,
- topla predjela od **vodenog testa**,
- topla predjela od **vučenog testa**,
- topla predjela od **lisnatog testa**.

36

37

Topla predjela od pirinča

- ona su ukusna, hranljiva i često mogu biti **toplo predjelo, prilog ili glavno jelo**,
- kod toplih predjela od pirinča najraznovrsnija podela su **vrste rižota**.

38

Rižoto od pečuraka sa zelenim šparglami

Topla predjela od mesa i peradi

- za ovu vrstu toplih predjela primenjuju se metode toplotne obrade kuvanja, prženja, pohovanja, pečenje i dinstanja,
- najčešće za predjela upotrebljavaju se mlado, mekše i sočnije meso.

39

Pilaća prsa punjena sa pečurkama i pistaćem

40

Teleći medaljoni sa pireom od crnog pasulja

41

Topla predjela od riba, rakova, školjki i glavonožaca

- zbog specifičnosti ukusa i lake probavljivosti vrlo su cenjena i tražena,
- sva jela od riba, rakova i školjki se mogu poslužiti kao topla predjela i kao glavna jela.

42

Poširani lverak sa pireom od celera

43

Gambori sa krompir pireom i prazilukom

44

Kanapei, barkice, korpice, tortice i slani zalogaji

- pikantni ili slani zalogaji, tzv. „finger food“ hrana je koja se jede prstima,
- najpoznatiji zalogaji su kanapei,
- u pikantne zalogaje ubrajamo i druge male ukusna jela kao što su:
  - tostirani hleb (tost, baget i sl.),
  - slani keks – krekeri,
  - do raznih praznih testa,
- uz kanape, tu su barkice i tortice, razni oblici lisnatog testa, slani zalogaji i dr,

45

Topli slani zalogaji (kanapei, barkice i korpice)

- topla predjela ali pripremljena za manji zalogaj,
- slani topli zalogaji mogu biti jednostavni ili složeni, na primer:
  - razne kombinacije ražnjića (škampi, kapice, umotani komadi),
  - razne rolnice i kuglice od povrća, mesa, testa, suši,
  - punjene profitarole i punjeno povrće,
  - razni oblici od lisnatog testa sa posipom i sosom,
  - mali zalogaji posluženi u ukrasnim kašikama i čašama.

46

Paštete, terine i galantini

Osnova svih pašteta, terina i galantina je nadev ili punjenje i dodatak ukusa (Garniš).

Ova grupa jela može se definisati kao mešavina začinjenog mlevenog mesa koje se koristi kao nadev ili punjenje za paštete, terine i galantine.

Uglavnom se pripremaju paštete od: kuvane šunke, teletine, piletine, patke, ćurke, gušćije džigerice, divljači i jezika.

Dodatak ukusa (Garniš) u pašteti ili terini je glavni sastojak kojim se daje ukus, hranljiva vrednost i izgled. Garniš se obično sastoji od mesa ili drugih namirnica koje su isečene u kockice ili druge oblike.

47

U kulinarstvu se pominje tri vrste forme nadeva:

Klasični nadev (seoski način). U osnovi ovaj način je isti kao priprema kobasica ali nadev se više usitni. Klasičan način je osnova većine tradicionalnih pašteta i terina.

48

Galantin. Ovaj tip nadeva se razlikuje od klasičnog, po tome što se deo mesa peče, zatim delimično kuva, i hladi pre nego što se usitni. Pošto se delimično kuva, gubi se snaga vezivanja belančevina, te ovaj način se ređe koristi.

49

Musolini. Ovaj tip nadeva se priprema od belog mesa (obično peradi ili teletine) ili morskih plodova.

50

Hvala na pažnji!!!

Pitanja??

Dr Nikola Vuksanović

 vuksanovicnikola85@gmail.com

 [@chefteorijapraksa](#)

 [@chefteorijapraksa](#)